

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Inledning

FFFF Föreningen För Familjecentralers Främjande bildades 2000. Vi har nu över 300 medlemmar i föreningen. Vid den senaste kartläggningen fick vi fram att det 2018 fanns 270 familjecentraler eller familjecentralerliknande verksamheter runt om i landet och vår nationella konferens i Örebro hade i år över 1250 deltagare. Konferenserna skapar möjligheter för er alla att knyta nya sociala band och lära av varandras verksamheter. Vi i styrelsen tror att nätverkanter är lika viktigt som den kunskap föreläsningarna ger.

Temat för årets konferens var; "Gärna ett jämställt föräldraskapsstöd – men vad betyder det?" Att göra jämlikt innebär att inte fokusera på lika för alla utan på att göra skillnad, på att se människors olika förutsättningar. Alla ska erbjudas generella insatser men de ska vara anpassade och utformade så att de motsvarar olika människors och gruppers behov. Jag läste några ord om föräldraskap som jag föll för. "I slutändan kommer dina barn minnas vem som fanns där. Inte vad du köpte. Barn växer ifrån leksaker och ur sina kläder men de växer aldrig ifrån kärlek och omtanke."

Familjecentralens framgångsfaktor är era verksamheter, era familjecentralsteam och ert samarbete över organisationsgränser. Ett teamarbete ökar förmågan att upptäcka och tillgodose behov bland barnfamiljer. Definitionen på ett team stämmer väl in på era familjecentralsteam: Ett litet antal personer med olika färdigheter, hängivna ett gemensamt uppdrag, mål och arbetssätt. I teamet finns ett fördelat ledaransvar. Man diskuterar, beslutar och arbetar tillsammans.

Jag berättade på konferensen att jag har en dröm, "I have a dream". En dröm att familjecentraler ska finnas i Sveriges alla kommuner. Jag har en vision om att i en inte alltför avlägsen framtid har alla städer minst en familjecentral. 24 april i år beslutade Socialutskottet att: Regeringen bör utreda möjligheten att inrätta familjecentraler för att skapa förutsättningar för ett tätare samarbete för personer som arbetar med barn och unga. Läs mer på www.riksdagen.se socialutskottets betänkande 2018/19 SoU9.

Jag passar återigen på att säga till var och en av er. -Du vet väl om att du är värdefull och att ni alla är viktiga, för ni är familjecentralen/husets byggstenar och dess kitt.

Åsa Pettersson

Ordförande

Föreningen För Familjecentralers Främjande (FFFF)

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4491

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

1. Styrelsens sammansättning och administration

Styrelsen har under året bestått av Åsa Pettersson ordförande, Marie Cesares Olsson vice ordförande, Anna-Maria Troedsson sekreterare, Eva Vilhelmsson kassör, Marie Hjalmarö, Linda Berntsson och Moa Mellbourn. Under 2019 har Petra Seiger och Carina Persson avgått och Ulrika Heimer och Nina Alakulju valts in i styrelsen.

Under 2019 har styrelsen haft 14 protokollförda möten - varav 11 telefonmöten - och däremellan mail- och telefonkontakter. Kontakten med medlemmarna har gått via mail till regionala kontaktpersonerna, hemsidan eller genom mail till info@familjecentraler.se som någon i styrelsen har ansvaret att bevaka.

Styrelsen har valt Stanza AB i Karlstad att ansvara för fakturering och bokföring samt kvartalsvis framtagning av avstämd balans – och resultatrapport i samråd med kassören. Stanza ansvarar också för att tillsammans med styrelsen uppdatera medlemsförteckningen.

Styrelsen sköter och ansvarar för hemsidan som tillhandahåller:

- En uppdaterad medlemsförteckning
- Nyheter om familjecentralsnära ämnen
- Konferensdokumentation från både regionala och nationella konferenser

2. Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi utgörs av medlemsavgifter och eventuella intäkter från föreningens årliga konferens. Föreningen har i dagsläget 296 betalande medlemmar. Årets konferens i Örebro gick med vinst. Hälften av vinsten tillfaller föreningen. Föreningen har i dagsläget en ekonomi i balans.

3. Årsmöte och konferens 2019

År 2018 gick budkavlen vidare från Linköping till Örebro län och den 7–8 maj 2019 genomfördes vår nationella familjecentralskonferens och årsmötet på Conventum kongress centralt i Örebro. Konferensen arrangerades av FFFF tillsammans med Region Örebro län, Länsstyrelsen Örebro, länets 12 kommuner och Örebro läns idrottsförbund. I Örebro hade vi den stora glädjen att hälsa nästan 1300 deltagare välkomna. Temat för årets konferens var; "Gärna ett jämställt föräldraskapsstöd – men vad betyder det?" Dokumentationen, som finns att hämta på föreningens hemsida, är ett sammandrag av de olika aspekter av jämlikhet, jämställt föräldraskap och föräldraskapsstöd som togs upp under konferensen. I de valbara föreläsningarna togs också andra viktiga uppslag upp; vikten av språk och inläring, barnens psykiska, kognitiva och beteendemässiga utveckling, ledning och styrning på familjecentral, med mera. I samband med konferensen bjöd styrelsen in nationella samverkans-partners till två möten. Ett möte med SKL, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF), svenska och norska universitet för att diskutera utveckling och uppföljning av familjecentralernas uppdrag och arbete. Det andra mötet var med SKL, numera SKR, och Skolverket där det diskuterades kring utveckling av öppna förskolans verksamhet.

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

[Info@familjecentraler.se](mailto:info@familjecentraler.se)

Organisationsnummer: 8 024 101 4492

4. Stimulera till fortsatt utveckling av regionala medlemsnätverk

Den 18–20 september i år var det tionde året som FFFF:s regionala kontaktpersoner och styrelsen träffades på Sättra Bruk i samarbete med Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Syftet med seminariet är att utbyta erfarenheter mellan de regionala nätverken, ge möjlighet till dialog mellan styrelsen och de regionala kontaktpersonerna och stärka familjecentralernas fortsatta utvecklingsarbete på lokal, regional och nationell nivå.

Årets tema var: Barnkonventionen blir lag 2020 & Programteori för att beskriva familjecentralerna arbete.

Linda Berntsson ingick i planeringsgruppen.

5. Stödja utvecklingen av de olika professionernas yrkesroller för att främja det förebyggande arbetet och samverkansprocessen inom familjecentralen.

Under året har vi börjat titta på hur vi kan revidera professionsbeskrivningarna i syfte att hitta det unika för varje professions uppdrag

Arbetet med dokumentet av barnmorskans roll på FC pågår

6. Arbeta för ett nationellt ansvarstagande och samordning för stöd, kunskapsspridning och utveckling av familjecentralerna

- **Barnrättsdagarna i Örebro**

För tredje året i rad var föreningen representerad på Barnrättsdagarna, denna gång som utställare. Styrelsen upplever att Barnrättsdagarna är ett bra forum att sprida information om familjecentraler och montern var välbesökt.

- **Järvaveckan**

I år har styrelsen beslutat att inte delta som utställare och seminariehållare i Almedalen. Istället har vi deltagit på Järvaveckan i syfte att undersöka om styrelsen ska ansöka om att få en utställningsplats och erbjuda seminarie till nästa års Järvavecka. Järvaveckan handlar om att minska avståndet mellan politiker och medborgare. Genom att locka partiledare från samtliga riksdagspartier och samhällsaktörer från många olika branscher, ska Järvaveckan bidra till att öka förutsättningar för alla medborgare att engagera sig politiskt, delta aktivt i samhället och sätta sina prioriterade frågor på den politiska agendan. Tanken är att vi tillsammans skapar möten och samtal mellan samhällsaktörer och medborgare – såväl från Järva som från resten av staden och hela landet.

- **Värna våra yngsta**

Majoriteten av styrelsen fanns på plats som utställare på årets konferens av Värna våra yngsta den 8–9 oktober. Det övergripande syftet med konferensen är att belysa späda barns rätt till hälsa. Förutom spridning och goda samtal vid FFFF:s utställningsbord fick vi också ta del av kunskaper om vad det blir för negativa konsekvenser både fysiskt och psykisk när barn växer upp med föräldrar med psykisk ohälsa. Även många lokala och regionala utvecklingsarbeten som är på gång i landet.

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4493

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

- **Medverka på KD kommun – och landstingspolitiska dagar**
Den 29–30 mars var föreningen inbjudna att föreläsa vid Kristdemokratiska kommun och regiondagarna i Örebro. Temat på föreläsningar var; Familjecentraler som stöd till blivande och nyblivna föräldrar. Vid de två valbara seminarierna deltog ca 100 personer, politiker från hela Sverige. Vi lyfte lite kort föreningens arbete men hade fokus på vad en familjecentral är och hur man arbetar för att stödja blivande och nyblivna föräldrar. Föreläsningen avslutade med viktiga förutsättningar för att arbeta med dessa frågor.
- **Jämlik start i livet**
I slutet av maj var styrelsen på plats på Föreningen Tidigt föräldraskapsstöds slutkonferens för projektet "Jämlik start i livet". Det är ett arvfondsprojekt. Under dagen redovisas erfarenheter av det treåriga projekt som förlagts till Göteborg och Karlstad Projektet Jämlik start i livet handlar om att med hjälp av kulturtolkar och doulor ge stöd till föräldrar och barn som är svåra att nå. FFFF:s hedersmedlem Vibeke Bing inledde dagen men att lyfta familjecentralarbetet. Under dagen presenterades kulturtolkarnas arbete på familjecentral, om att ge anpassat stöd till mycket utsatta blivande och nyblivna föräldrar – och deras barn samt om civilsamhällets betydelse för integration. Dagen blandades med så kallade rundabords-samtal. Målgruppen för dagen var politiker och tjänstepersoner inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, skola, förskola, folkhälsa och frivilligorganisationer med ansvar för föräldrastöd, barn, hälsa och integration.
- **Socionomdagarna**
Föreningen var för första gången representerad som utställare på Socionomdagarna i Stockholm i november. Montern var inte så välbesökt, men vi upplevde att vi tog flera viktiga kontakter för fortsatt samarbete som kan gynna spridningen av familjecentraler i landet, däribland med Akademikerförbundet SSR.

7. Arbeta för lokal och regional utveckling av familjecentraler genom att samarbeta med andra aktörer som på strategisk nivå stödjer familjecentralarbetet.

- **SKL nätverk för att stärka barns rättigheter**
FFFF ingår i SKL:s barnrättsnätverk för regioner. Målet med nätverket är att förverkliga arbetet med barn- och ungas rättigheter genom ökad kunskap och erfarenhetsutbyte. Nätverket samlas 2 gånger per år. Nätverket har funnits sedan år 2000 och syftet är att: skapa förutsättningar för nätverkets medlemmar genom att strategiskt utveckla arbetet med FN:s konvention om barnets rättigheter genom erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande. Nätverkets representanter ges möjlighet:
  - Att belysa aktuella barn- och ungdomsfrågor med utgångspunkt i barnets rättigheter
  - Att skapa en kontaktyta för regioner till statliga, nationella och kommunala aktörer
  - För kunskapsinhämtning och samverkanSamtliga regioner har representation i nätverket. Under 2019 var några av punkterna; små barns rättigheter på familjecentral, Belfastmodellen, Barnrättsperspektivet i nationell kunskapsstyrning hälso- och sjukvård, SKL:s arbete med barnrättsfrågorna

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4494

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

under 2020, ledning och styrning hur gör vi? Representant från föreningen är Åsa Pettersson

- **Nätverk för Öppen förskola- en arena för språk och integration**
SKL har ett treårigt projekt (2018–2020) där de av dåvarande regeringen fått i uppdrag att kartlägga, stödja och stärka öppen förskola som arena för språk och integration. Arbetet ska mynna ut i ett webbaserat material. SKL har bildat en referensgrupp med personer från ca 12 olika kommuner som i nätverksträffar bidrar med exempel på hur öppna förskolans verksamhet kan utformas så att den ännu mer blir en arena för integration. Ett syfte med projektet är att stärka invandrarkvinnor att snabbare komma ut i arbetslivet. Representant från föreningen är Marie Hjälmärö
- **Skolverket**
Under året har vi tagit initiativ till att inbjuda den representant från skolverket, som ansvarar för öppna förskolan samt "annan pedagogisk verksamhet". Syftet med dessa träffar är att samtala om öppna förskolans uppdrag och påtala behov av stödmaterial över hur öppen förskolas verksamhet kan utformas. Vid dessa möten har även SKL:s projektledare för ovan nämnda arbete deltagit. Representant från föreningen är Marie Hjälmärö och Anna-Maria Troedsson
- **Storstadsnätverket för familjecentralerat arbetsätt och familjecentraler.**
Nätverket träffades i Malmö den 12 april och på programmet för dagen var frågeställningar kring samverkan, samordning, styrning och ledning. Stockholm presenterade en digital plattform för uppföljning av föräldrarådgivarnas arbete. Alla föräldrarådgivare loggar in i systemet – kan sedan se per månad: antal samtal, hur långa perioder, delat på kön – registrerar det som kommit fram i samtalet: om inget sagts om antal barn i hushållet så skrivs inte det in. Följer bland annat tematréffar och samverkan – hur många möten har folk haft i syfte att göra saker tillsammans osv. Malmö presenterade de uppdaterade styrdokumenterna för FC. Vägledningen är övergripande för hela Skåne och samverkansavtalet gäller för Malmö stads FC och det är framtaget tillsammans med Region Skåne. Alla tre storstäderna arbetar aktivt med jämlika livsvillkor och hälsa. En viktig del av detta arbete handlar om barns uppväxtvillkor. Nätverket kan bidra till att driva arbetet med jämlika livsvillkor och hälsa framåt. Nätverket vill ha specifika frågor på dagordningen, t.ex. föräldraskapsstöd och samverkan. Representant från föreningen är Anna-Maria Troedsson
- **SAM-verkstad**
Under 2019 har ingen utbildning i metodmaterialet **SAM-verkstad** skett. De har funnits intresse men ännu har ingen bokning gjorts.
- **Familjecentralers Dialogen (FCD)**
Föreningen har fortsatt med sponsring av 10.000: - till fyra regioner under 2019 och möjliggjort att fler län fått möjlighet att prova konceptet FCD Detta har vi gjort i samarbete med Åsa Ranung och Aktiv Samhällsutveckling AB. Den 19 februari genomfördes den sista delen (av 3) i Sjuhärad. Här ligger fokus på uppföljning och utvärdering och genomförande i vardagen.

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4495

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

Den 4 juni gjordes det samma i Östra Norrbotten. De har verkligen gjort en resa och mycket hade hänt sedan själva dialogen som genomfördes den 4 november 2018.

I Kalmar län var processen snabb mellan planeringsmötet som genomfördes den 31 oktober och själva FCD som genomfördes redan den 14 november. Det var det kanske största antalet deltagare hittills med 165 personer och det blev en intensiv och kreativ dag. De arbetade med temat; "Familjecentralerna som nav för samverkan kring stöd i föräldraskapet". Hur kan vi tillsammans utveckla och säkra hög och träffsäker kvalitet för föräldrar och barn. Alla möjliga tider fylldes snabbt av 35 olika ämnen och mötet tog snabbt fart. Vi har en tid för uppföljningsmötet planerad till den 14 maj 2020.

I Värmland län har ett planeringsmöte genomförts den 24 september medan själva FCD går av stapeln den 6 februari 2020. Det tema de ska arbeta med är; "Familjecentralen som arena för arbete med socialt utsatta familjer. -möjligheter och hinder".

8. Forskning och utvärdering

Sedan några år tillbaka har styrelsen arbetat mer fokuserat på frågan kring uppföljning och utvärdering av familjecentralarbetet. Redan 2018 bjöd FFFF in till träff med nationella myndigheter, aktörer och regionala stödfunktioner för att bl.a. diskutera uppföljning och utvärdering. Resultatet från träffen delades upp i två delar. Den ena handlade om att utveckla samverkan med länsstyrelsens föräldrastödssamordnare och regionala resurser samt FFFF:s regionala kontaktpersoners (RK). Det andra handlade om att FFFF tillsammans med nationella aktörer såsom Sveriges kommuner och landsting (SKL), Folkhälsomyndigheten (FHM), Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF), Stiftelsen Allmänna Barnhuset och forskare fortsätta dialogen med uppföljning och utvärdering. Det kom i nästa steg generera två delar. Den ena var att formulera en programteori som Uppsala universitet kommer att stödja styrelsen med. Det andra är att kartlägga vilket stöd i forskning som finns och undersöka behov av fortsatt forskning. FHM i samverkan med MFoF kommer att stödja det arbetet. Det som skett under 2019 är att fler regionala kontaktpersoner och strategiska resurser samverkar med Länsstyrelsens föräldraskapsstödssamordnare kring bl.a. kompetensutveckling, än tidigare. Vid årets RK-dagar på Sättra Bruk hade Länsstyrelsens nationella samordnare för föräldrastöd, Madelene Larsson möjlighet att medverka för att ytterligare utveckla samverkan där behov finns. FHM i samverkan med MFoF tog på sig uppdraget att kartlägga vilket stöd i forskningen som finns gällande familjecentraler är än så länge på diskussionsnivå angående tillvägagångssätt.

Angående programteori har det genererat att FFFF gett Örebro län i uppdrag att vara ett pilot län för att ta fram underlag för programteori för familjecentralarbetet. Definitionen av programteori (Lista med tidpunkter eller aktiviteter som ska följas), exempelvis en plan, ett schema, ett manus eller agenda. Teorin förklarar hur dessa aktiviteter hänger samman. Det handlar om att man utgår från att ett program (verksamhet) ska lösa ett problem. En

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4496

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

programteori är en uppsättning antaganden om orsak och verkan som förklarar hur problemet kan lösas eller en situation förbättras. Programteori handlar också om hur de som skapat/beslutat om ett program/verksamhet tänker sig att den ska fungera. Ett antal träffar med representation från de fyra professionerna har genomförts under året i Örebro län. Deltagarna har sammanställt de aktiviteter som sker på familjecentralen som ska främja god hälsa hos barn och föräldrar. Arbetet från Örebro län presenterades vid årets RK-dagar på Sättra Bruk och deltagarna fick arbeta med de olika stegen.

1. Vi gör någonting?
2. Vad ska det förändra?
3. Vad tänker vi att den förändringen ska leda till på kort respektive lång sikt?

Resultatet från Örebro läns arbete och RK-dagarna är sammanställt och kommer fortsatt diskuteras med FFFF:s nationella samarbetspartner och universitet kring frågan om uppföljning. Arbetet med framtagande av familjecentralens programteori hittills har hjälpt oss att tydliggöra att vi behöver hitta indikatorer och mått närmare insatsen eller aktivitet. Utifrån detta arbete har Region Örebro län tagit fram ett underlag för att göra en forskningsansökan. Det övergripande syftet med ansökan handlar om att:

- Öka kunskapen om familjecentralers betydelse för föräldraskapet och för barn och föräldrars hälsa
- Undersöka hur samverkan mellan olika professioner fungerar och ta fram exempel på nyckelfaktorer som ger en positiv inverkan på denna samverkan.

Arbetet fortskrider under 2020

9. Internationellt erfarenhetsutbyte

Ytterligare mål för styrelsen är att förmedla och stödja internationellt erfarenhetsutbyte.

Eurochild och övriga internationella samarbeten ger FFFF energi, kraft och kan också ge stöd i att fortsatt stödja familjecentralarbetet.

- **Eurochild**

FFFF är medlem i organisationen Eurochild och dess arbetsgrupp "Familj och föräldrastöd". Målet för styrelsens arbete för 2019 var att aktivt delta i det europeiska nätverkets arbete. Samarbetet med Eurochild har genererat i att vi får förfrågningar om att ta emot studiebesök med lite olika fokus. T.ex har Nederländernas ungdoms institut från förra årets stöd från oss genererat önskemål om fortsatt samarbete. Nu vill de komma till Sverige och inspireras av vår organisering och samlokalisering av olika verksamheter. De är också intresserade av hur vi arbetar med integration och stöd till unga föräldrar. Vi har också fått förfrågan från Skottland om att stödja dem i deras arbete att utveckla öppna förskolor. Det finns en grupp bestående av en styrelsemedlem, en förskollärare och vår hedersmedlem Vibeke Bing tillgänglig för att stödja deras utvecklingsarbete. I Open Kindergarten-projektet är Children in Scotland huvudpart och övriga parter är Parenting across Scotland, University of Stirling (evaluation), Midlothian Surestart and City of Edinburgh Council. De två pilotplatser i Skottland är , en i Midlothian och den andra i Edinburgh. Midlothian piloten

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4497

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

genomförs av en frivillig sektororganisation, Midlothian Surestart, vid ett ” family learning centre”. Edinburgh-piloten drivs av den lokala myndigheten på en av deras förskolor kopplat till en skola. Representant från föreningen är Marie Cesares Olsson

- **Samverkan i Norden**

Under årets FC-konferens bjöd vi in nordiska forskare för att diskutera samverkan. Vi diskuterade bl.a. programteori och det arbete som är igång kring uppföljning. Det finns ett stort intresse till fortsatt samverkan kring området och vad det är som gör skillnad med familjecentral? Är det något vi gör på grund av att vi är samlokaliserade och arbetar tillsammans? Lätt att man ser isolerat på vissa delar men hur tar vi in ”hela bilden”? När man de vi önskar nå? Osv. De forskare från Sverige och Norge som deltog tackar för initiativet och välkomnar fler liknande tillfällen.

10. Avslutning

Styrelsen tackar för allt arbete som skett under 2019 och hoppas att det blir ett lika spännande och innehållsrikt 2020 och vill ni veta mer om vårt arbete så läs på vår hemsida www.familjecentraler.se

Föreningen För Familjecentralers Främjande FFFF

Stanza AB

Gjuterigatan 19

652 21 Karlstad

Info@familjecentraler.se

Organisationsnummer: 8 024 101 4498